

Innst. 221 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Dokument 8:64 S (2009–2010)

Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen om å innlemme aviser som distribueres elektronisk, i merverdiavgifts-fritaket som gjelder for aviser

Til Stortinget

Sammendrag

Stortingsrepresentantene Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen fremmet 16. februar 2010 følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om innlemming av aviser som distribueres elektronisk, i merverdiavgiftsfritaket som gjelder for aviser.»

Det vises til Dokument 8:64 S (2009–2010) for en nærmere redegjørelse og begrunnelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Thomas Breen, Gunvor Eldegard, Irene Johansen, Gerd Janne Kristoffersen, lederen Torgeir Micaelsen, Torfinn Opheim og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Leirstein, Jørund Rytman, Kenneth Svendsen og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Gunnar Gundersen, Arve Kambe og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, og fra Venstre, Borghild Tenden,

viser til at finansministeren i brev 11. mars 2010 har avgitt uttalelse til finanskomiteen i saken. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen. Videre har finanskomiteen avholdt åpen høring i saken 13. april 2010.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at merverdiavgiften er en skatt på forbruk og en sentral inntektskilde for finansiering av statens utgifter, herunder de offentlige velferdsordningene. Flertallet er derfor skeptisk til forslag som vil uthule merverdiavgiften.

Flertallet vil vise til at Kulturdepartementet har nedsatt et uvalg – Mediestøtteutvalget – som skal foreta en helhetlig vurdering av bruk av tilskuddsordninger og andre økonomiske virkemidler, herunder merverdiavgiftsfritaket for aviser. Utvalget skal ferdstille arbeidet høsten 2010.

Flertallet understreker at den teknologiske utviklingen skaper nye utfordringer for den norske skriftkulturen, men mener at et fritak for merverdiavgift for elektroniske utgaver av papiraviser i liten grad løser disse utfordringene. Samtidig vil en slik regelendring gi opphav til en rekke nye avgrensingsproblemer.

Flertallet viser til at departementet ser argumentet om at det burde vært lik avgiftsmessig behandling av lignende produkter uavhengig av om det omsettes som aviser på papir eller om innholdet distribueres digitalt. Flertallet vil ellers vise til at skatte- og avgiftsopplegget vedtas i de årlige budsjettprosessene.

Flertallet vil på denne bakgrunn ikke vedta forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folke-

parti og Venstre viser til at den teknologiske utviklingen går svært fort, og at aviser i større og større grad distribueres elektronisk. Etter disse medlemmers mening er dette en positiv utvikling. I likhet med situasjonen for e-bøker, jf. behandlingen av Dokument 8:53 S (2009–2010), er imidlertid heller ikke aviser som distribueres elektronisk, innlemmet i merverdiavgiftsfritaket som gjelder papiraviser. Det er således svært betimelig med en politisk avklaring i forbindelse med hvilke rammefaktorer som skal gjelde for denne utgivelsesplattformen.

Disse medlemmer viser til at gjeldende lovverk, merverdiavgiftsloven § 6-1, fritar «aviser som er trykket på papir og som utkommer regelmessig med minst ett nummer ukentlig» for merverdiavgift. Dette har vært rettstilstanden siden slutten av 1960-tallet. Begrunnelsen for dette fritaket, jf. tilsvarende fritak for bøker, har langt på vei vært språk- og kulturpolitisk – all den tid Norge da, som nå, er et lite språksamfunn, og at merverdiavgiftsfritaket har vært et effektivt virkemiddel både med hensyn til nyhetsproduksjon og samfunnsdebatt.

Disse medlemmer merker seg at statsråden i sitt svarbrev til komiteen anfører at hovedbegrunnelsene for at regjeringen ikke vil innlemme aviser som distribueres elektronisk i det eksisterende merverdiavgiftsfritaket, blant annet er hensynet til statens inntekter og at et slikt unntak fra regelverket vil kunne medføre avgrensingsproblemer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre deler ikke disse innvendingene, og viser til at språk- og demokratihensyn tradisjonelt sett har veid tyngre enn rent fiskale hensyn når det gjelder avisenes merverdiavgiftsfritak. Slik bør det fortsatt være, og disse medlemmer deler forslagsstillerens syn om at staten ikke bør avgiftsbelegge nyhetsformidling og samfunnsdebatt. Videre er det etter disse medlemmers mening grunnleggende inkonsekvent å ha forskjellige merverdiavgiftsregler for samme produkt – i dette tilfellet nyhetsformidling – alt etter hvilken innpakning produktet har eller på hvilken teknisk plattform produktet presenteres. Regelverket bør være mest mulig plattformnøytralt.

Disse medlemmer viser i denne forbindelse for øvrig til sine merknader i tilknytning til behandlingen av Dokument 8:53 S (2009–2010), omhandlende et eventuelt merverdiavgiftsfritak for e-bøker, hvor tilsvarende problemstillinger er drøftet i noe større omfang.

Disse medlemmer er videre kjent med at Kulturdepartementet har nedsatt et utvalg – det såkalte Mediestøtteutvalget – som skal foreta en helhetlig vurdering av bruk av tilskuddsordninger og

andre økonomiske virkemidler, herunder merverdiavgiftsfritaket, på medieområdet.

Disse medlemmer vil understreke at representantforslaget som foreligger, er avgrenset til å omfatte aviser som distribueres elektronisk – dvs. «en elektronisk utgave eller versjon av papiravisen». Forslaget omfatter således ikke rene nettaviser. Disse medlemmer legger imidlertid til grunn at Mediestøtteutvalget også vil vurdere om og eventuelt på hvilken måte et merverdiavgiftsfritak, samt øvrige tilskuddsordninger, skal omfatte disse.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag for Stortinget:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om innlemming av aviser som distribueres elektronisk, i merverdiavgiftsfritaket som gjelder for aviser.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre legger videre til grunn at departementet, i samråd med berørte parter, vil arbeide videre med problemstillingene knyttet til avgrensning.

Disse medlemmer imøteser resultatet av Mediestøtteutvalgets arbeid, men merker seg også at det i høringsnotatet til finanskomiteen fra Mediebedriftenes Landsforbund (MBL), datert 7. april 2010, påpekes at eventuelle forslag fra Mediestøtteutvalget tidligst vil kunne iverksettes i statsbudsjettet for 2013. MBL påpeker videre at dette er svært lang tid med den utviklingstakten vi har på medieområdet, og at «avisenes posisjon på elektroniske plattformer vil kunne bli vesentlig svekket i denne perioden» med mindre aviser som distribueres elektronisk, innlemmes i merverdiavgiftsfritaket.

Disse medlemmer registrerer at regjeringen ser ut til å være enig med forslagsstillerne i det prinsipielle, at det bør være likt avgiftsregime for lignende produkter uavhengig av distribusjonsteknologi. Departementet ser argumentet om at det burde være lik avgiftsmessig behandling av lignende produkter uavhengig av om det omsettes som aviser på papir eller om innholdet distribueres.

Disse medlemmer mener spørsmålet grunnleggende sett er et kulturpolitisk, og ikke avgiftsteknisk. Disse medlemmer mener også inntil det motsatte er bevist, at kulturpolitikken fortsatt utformes i Kulturdepartementet. Disse medlemmer forutsetter derfor at spørsmålet også underlegges en kulturpolitisk behandling.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Mediestøtteutvalgets arbeid og ønsker å avvente utvalgets innstilling før det konkluderes. Disse medlemmer deler i stor grad synspunktene og betraktningene i merknadene fra Fremskrittspartiet,

Kristelig Folkeparti og Venstre, men vil vente med en endelig konklusjon og prioritering av virkemidler til utvalget har fullført sitt arbeid.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Dokument 8:64 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen om å innlemme aviser som distribueres elektronisk, i merverdiavgiftsfritaket som gjelder for aviser – vedlegges protokollen.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om innlemming av aviser som distribueres elektronisk, i merverdiavgiftsfritaket som gjelder for aviser.

Forslag fra Høyre:

Forslag 2

Dokument 8:64 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen om å innlemme aviser som distribueres elektronisk, i merverdiavgiftsfritaket som gjelder for aviser – vedlegges protokollen.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til merknadene og representantforslaget og råår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:64 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen om å innlemme aviser som distribueres elektronisk, i merverdiavgiftsfritaket som gjelder for aviser – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 29. april 2010

Torgeir Micaelsen

leder

Borghild Tenden

ordfører

Vedlegg

Brev fra finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 11. mars 2010

Dokument 8:64 S (2009-2010) fra representantene Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen om å innlemme aviser som distribueres elektronisk i merverdiavgiftsfritaket for aviser

Jeg viser til representantforslag Dokument 8:64 S (2009-2010) fra representantene Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen om at Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om innlemming av aviser som distribueres elektronisk i merverdiavgiftsfritaket for aviser.

Representantene viser til at dagens merverdiavgiftsregler på området er rettet logisk inn mot avisinnhold og at staten ikke bør avgiftsbelegge nyhetsformidling og samfunnsdebatt. Det framholdes at dagens regler hindrer norske avishus i å lage gode løsninger og at en innlemming av aviser som distribueres elektronisk vil stimulere til utvikling av framtidens avisprodukter og nye forretningsmodeller. Det vises videre til at digitale aviser er et godt tilleggstilbud som sparer kostnader til trykking og fysisk distribusjon og som er lett tilgjengelig. Representanten peker også på at en slik utvidelse av fritaket ikke vil ramme statens avgiftsinntekter.

Jeg vil ikke fremme forslag om å utvide dagens merverdiavgiftsfritak for aviser på papir til å omfatte tjenester som formidler avisens innhold. Begrunnelsen for dette standpunktet er nærmere utdypet nedenfor. I denne sammenheng viser jeg også til at Kulturdepartementet i fjor oppnevnte et utvalg som skal foreta en helhetlig vurdering av bruk av tilskuddsordninger og andre økonomiske virkemidler, herunder merverdiavgiftsfritaket, på medieområdet. Dette utvalget skal med andre ord foreta en bred mediepolitisk vurdering av statens økonomiske støtte til mediene generelt. Det er derfor naturlig at utvalget gjør seg ferdig med sin utredning og får komme med sine anbefalinger før det er aktuelt å legge fram forslag til endringer i momsregelverket på dette området. Regjeringen vil foreta en grundig gjennomgang av utvalgets vurderinger. På vanlig måte vil også utredningen bli sendt på alminnelig høring.

Jeg viser for øvrig til mitt svarbrev til finanskomiteen i Stortinget vedrørende representantforslag Dokument 8:53 S (2009-2010) om innlemming av e-bøker i merverdiavgiftsfritaket som gjelder for fysiske bøker. I brevet redegjør jeg for flere tilsvarende problemstillinger som reises i forbindelse med foreliggende representantforslag. Dokument 8:64 S (2009-2010) omhandler også et forslag med budsjettvirkninger og prioriteringene som ligger til grunn bør gjøres i den ordinære budsjettbehandlingen. Mitt svar

vil derfor innebære en del gjentakelser fra mitt brev 1. mars 2010 vedrørende Dokument 8:53 S (2009-2010).

Kort om merverdiavgiftssystemet

Merverdiavgiften er en generell forbruksavgift der hovedregelen er at all innenlands omsetning av varer og tjenester er avgiftspliktig med 25 pst. Denne hovedregelen bør gjelde mest mulig generelt. Unntak og fritak fra hovedregelen skaper grensedragninger og kompliserer regelverket. Et bredest mulig grunnlag øker systemets effektivitet og gjør at momssystemet gir stabile inntekter til staten.

Merverdiavgift skal beregnes i alle ledd i transaksjonskjeden og kreves opp av næringsdrivende som er registrert i Merverdiavgiftsregisteret. Ved at næringsdrivende kan trekke inngående merverdiavgift på kjøp av innsatsfaktorer fra utgående merverdiavgift som skal beregnes på alle salg, veltes avgiften over på neste ledd. Merverdiavgiften som innbetales fra det enkelte ledd i omsetningskjeden vil da være basert på merverdien eller verditilveksten som er skapt i dette innbetalende leddet. Først ved transaksjonen til et subjekt uten fradragsrett (sluttbruker) skjer den endelige beskatningen.

Merverdiavgiften beregnes på grunnlag av vederlaget som betales for varene og tjenestene. Tilbud om varer og tjenester hvor det ikke kreves vederlag, vil derfor som et utgangspunkt ikke utløse plikt til å betale merverdiavgift. Den ordinære merverdiavgiftssatsen er 25 pst. Det benyttes en redusert sats på 14 pst. ved omsetning av næringsmidler. I tillegg har vi en redusert sats på 8 pst. som skal anvendes på enkelte tjenesteområder.

Visse typer varer og tjenester er som kjent *fritatt* for merverdiavgift. Dette innebærer at loven gjelder fullt ut slik at næringsdrivende har fradrag for inngående avgift på innsatsfaktorer, men at det ikke skal beregnes merverdiavgift på omsetningen (null-sats). Aviser trykt på papir faller i denne kategorien. Et annet eksempel er bøker.

Dagens merverdiavgiftsfritak for aviser

Merverdiavgiftsloven § 6-1 fritar "aviser som er trykket på papir og som utkommer regelmessig med minst ett nummer ukentlig". Begrunnelsen for fritaket er ifølge forarbeidene at det "i et lite språksamfunn som det norske er sterke grunner for at det trykte ord skal være fritatt fra den omkostningsbelastning som en avgift vil bety for den trykte publikasjon". Fritaket ble tatt inn samtidig som merverdiavgiftslo-

ven ble vedtatt i 1969. Aviser var imidlertid også fritatt en periode fra omsetningsavgiften som merverdiavgiftsloven 1969 overtok etter.

Lovens begrep ”avisers” er ikke nærmere angitt verken i selve loven eller forskrift, men skal i hovedsak tolkes i samsvar med definisjonen gitt av norsk dagspresse i innstillingen til Stats- og pressekomiteen av 28. september 1967, jf. uttalelse på side 14 i St. meld. nr. 17 (1971-72) Om gjennomføringen av merverdiavgiftsloven og investeringsavgiftsloven. Definisjonen er blant annet gjengitt i Skattedirektoratets meldinger Av nr. 13/1985.

Etter ordlyden i loven er fritaket for aviser et varefritak og gjelder ikke elektroniske versjoner. Dette betyr med andre ord at dersom avisens innhold formidles elektronisk mister avisen sin materialiserte form og er derfor utenfor fritaket. Slike digitale tjenester er etter lovens hovedregel avgiftspliktige med 25 pst.

Bør dagens merverdiavgiftsfritak for aviser som er trykket på papir utvides til å omfatte tjenester som formidler avisens innhold?

Merverdiavgiften er en forbruksskatt som skal skaffe inntekter til staten. Dette er systemets eneste formål. Den gir i dag nær 200 mrd. kroner i inntekt og utgjør nær ¼ av statens samlede skatteinntekter.

Merverdiavgiften finansierer velferdsstaten Norge og muliggjør støtte til en rekke gode formål. Generelt er direkte støtte på budsjettets utgiftsside mer målrettet enn å gi fritak for merverdiavgift. Støtte gitt på budsjettets utgiftsside vil også i større grad være synlig og underlegges regelmessige prioriteringer i forbindelse med de årlige budsjettene.

Fritak gjennom merverdiavgiftssystemet har mange egenskaper som gjør det lite egnet som støtteverktøy. Støtte gjennom merverdiavgiftsfritak innebærer at støttebeløpet avhenger av omsetningsverdien. Den beløpsmessige støtten fra staten gjennom fritaket vil dermed være betydelig større til populære utgivelser med stort salg enn snevrere utgivelser som selger lite. Fritak for merverdiavgift er videre uten budsjettmessig rammestyring og uten behovsprøving. Det må derfor vurderes om dagens fritak for aviser på papir er det best egnede virkemiddelet for å ivareta de mediepolitiske målene. Dette utredes nå som nevnt av Mediestøtteutvalget og Regjeringen vil foreta en grundig gjennomgang av dette når utvalget har levert sin innstilling.

Presset på merverdiavgiftssystemet er stort. Eksempler på framsatte forslag og begrunnelser for fritakene er vareomsetning som av helse- eller miljømessige grunner burde fritas (livsviktige medisiner eller grønnsaker mv). I den senere tid har det som kjent også vært et stort press på at enkelte typer forbruk som foretas i frivillig virksomhet skal tilgodeses

gjennom merverdiavgiftssystemet. En utvidelse av dagens fritak for aviser på papir vil svekke statsbudsjettets inntektsside og må oppveies av økninger i andre skatter eller reduserte bevilninger på andre områder. For å sikre gode avveininger og god fordeling bør ytterligere støtte til aviser derfor vurderes i forbindelse med statsbudsjettet for øvrig.

Departementet ser argumentet om at det burde vært lik avgiftsmessig behandling av lignende produkter uavhengig av om det omsettes som aviser på papir eller om innholdet distribueres digitalt. Etter departementets syn er imidlertid vareavgrensningen viktig for å beholde et enkelt og praktiserbart regelverk. Avisbegrepet i merverdiavgiftsregelverket er allerede i dag utfordrende når det skal trekkes klare grenser. Digital nedlastning av aviser må antas ha grenseflater mot lignende tjenester med annet innhold som for eksempel ulike nettpublikasjoner, nettprodukter og kombinasjoner av avis, video og lyd. Et fritak for tjenester som formidler avisenes innhold elektronisk vil gi nye og trolig enda vanskeligere grensedragninger.

Siden nasjonale skatte- og avgiftsbestemmelser faller utenfor EØS-avtalens direkte virkeområde, er Norge ikke bundet av EUs merverdiavgiftsregelverk. EUs merverdiavgiftsdirektiv gir anvisning på et merverdiavgiftssystem som på mange måter samsvarer med det norske systemet, slik at det er naturlig å se hen til direktivets bestemmelser når man vurderer endringer i vårt nasjonale merverdiavgiftsregelverk. Jeg knytter derfor enkelte kommentarer til EUs merverdiavgiftsregelverk på dette området.

Alle medlemslandene i EU må ha et merverdiavgiftssystem. Hoveddirektivet for merverdiavgift i EU er Rådskdirektiv 2006/112/EF. Direktivet innebærer en stor grad av harmonisering av merverdiavgiftssystemene innen EU ved at direktivet setter omfattende rammer for medlemslandenes regelverk på området. Det er imidlertid opp til medlemslandenes nasjonale myndigheter å bestemme hvordan innholdet i direktivet skal gjennomføres i nasjonal rett. Direktivet gir også valgmuligheter på enkelte områder og det er dessuten innrømmet flere overgangsordninger.

Direktivet oppstiller strenge bestemmelser knyttet til satser. Medlemslandene i EU skal anvende én standardsats for merverdiavgiften. Denne satsen må fra 1. januar 2006 til 31. desember 2010 ikke være lavere enn 15 pst. Medlemsstatene kan i tillegg anvende én eller to reduserte satser, og disse må ikke settes lavere enn 5 pst. De reduserte satsene kan benyttes kun ved omsetning av særskilte varer og tjenester. Direktivet åpner imidlertid for spesielle overgangsordninger i påvente av permanente ordninger hvor medlemsland som benyttet nullsats før 1. januar 1991 kan opprettholde disse. Det imidlertid ikke adgang til å innføre nye fritak, det er kun lov til å

beholde de områdene som var fritatt før 1991. Aviser er en type ytelse hvor lav sats er tillatt og enkelte medlemsland har benyttet seg av denne muligheten. Artikkel 98 er imidlertid klar på at reduserte satser ikke kan benyttes på ”electronically supplied services”. Departementet legger derfor til grunn at direktivet åpner for redusert sats (eventuelt fritak dersom innført før 1991) på aviser. Nedlasting av filer kjøpt via internett eller gjennom andre kanaler må avgiftsbelegges med standard sats.

I Sverige er direktivet gjennomført som en redusert sats (6 pst.) for aviser på papir. Nettaviser og andre tjenester er imidlertid avgiftspliktige med 25 pst. Danmark har et tilsvarende skille, hvor aviser på papir er fritatt, mens elektronisk nyhetsformidling er avgiftspliktig med 25 pst. I denne sammenheng vil jeg imidlertid for ordens skyld gjenta at Norge ikke er bundet av EUs merverdiavgiftsdirektiv.

Jeg vil til slutt vise til at Magasin- og Ukepresseforeningen har klaget dagens avisfritak inn for ESA som ulovlig statsstøtte etter EØS avtalen artikkel 61 (1). Jeg skal ikke gå nærmere inn på dette, men klagen tilsier også at det bør utvises tilbakeholdenhet ved bruk av fritak.

På denne bakgrunn er det ikke aktuelt å fremme et forslag om utvidelse av dagens fritak for aviser trykket på papir til å omfatte tjenester som formidler avisens innhold. Slike forslag må uansett behandles i de årlige budsjetter.

Privatpersoners kjøp av digitale tjenester fra leverandører hjemmehørende utenfor Norge

Som jeg påpekte i svarbrev til representantfor-
slag Dokument 8:53 S (2009-2010) må merverdiav-

giftsspørsmål knyttet til e-bøker ses i en større sammenheng. Dette gjelder også for digitale tjenester som formidler avisers innhold og som det tas vederlag for. Finansdepartementet har derfor startet et arbeid for å innføre avgiftsplikt på salg av digitale tjenester fra utlandet til norske forbrukere. Dette vil sikre statens inntekter og likestille norske og utenlandske tilbydere som selger ulike digitale tjenester til norske forbrukere.

At privatpersoners kjøp av digitale tjenester fra utenlandske tilbydere uten forretningssted i Norge ikke er avgiftspliktig, skyldes at vi i dag ikke har en tilfredsstillende mekanisme for oppkreving av merverdiavgift i slike tilfeller. Ved omsetning til (norske) næringsdrivende og offentlige virksomheter, har vi en effektiv oppkrevningsmekanisme ved at disse selv må beregne og betale norsk merverdiavgift (omvendt avgiftsplikt). En slik løsning vil imidlertid ikke være egnet ved omsetning til (norske) privatpersoner.

Dette arbeidet har betydning for alle bransjer som omsetter digitale produkter, ikke bare forleggerbransjen og pressen. Framveksten av ny teknologi og økende handel over landegrensene gjør at stadig flere tjenester er tilgjengelig for norske forbrukere over internett, for eksempel aviser, bøker musikk og filmer. Etersom digitale tjenester omsettes globalt gir dette utfordringer for vårt merverdiavgiftssystem.

Avgiftsplikt på disse tjenestene ved omsetning fra næringsdrivende i tredjeland til privatpersoner ble for noen år siden innført i EU, herunder i Sverige og Danmark, og departementet vil se nærmere på hvordan disse oppkrevningsmekanismene har fungert og om de kan være egnet også her i landet.

